

6318/I/2/1964.

2.

GAZDASÁGI BIZOTTSÁG

MAGYARORSZÁG 28 0125

GAZDASÁGI BIZOTTSÁG

Tárgy: Az Országos Találmányi Hivatal és az Országos Mérésügyi Hivatal felügyelete.Egyetért: Sulyok Béla a pénzügyminiszter első helyettese.Észrevételeket tett:Kiss Árpád az OMF elnöke
Tasnádi Emil az OTH elnöke
Németh Gábor az OMH elnöke.E L Ő T E R J E S Z T É S

a Gazdasági Bizottsághoz.

Az Országos Tervhivatal alapvető feladata a népgazdasági tervek előkészítése, kidolgozása, előterjesztése és a jóváhagyott népgazdasági tervek végrehajtásának ellenőrzése. A hosszutávú népgazdasági tervezés rendszerének kialakítása, a küszöbön álló harmadik ötéves terv kidolgozásának előkészítése, valamint az éves tervek előkészítésével és végrehajtásának ellenőrzésével kapcsolatos folyamatos feladatok ellátása mellett egyre fokozottabb feladatokat jelent az Országos Tervhivatal számára a nemzetközi gazdasági együttműködésből eredő, a népgazdasági tervezéssel szorosan összefüggő feladatok ellátása. E legfontosabb teendők ellátására kell összpontosítani az Országos Tervhivatal vezetőinek és az apparátus dolgozóinak munkáját.

Az elmúlt évek során különféle jogszabályok és határozatok számos olyan feladatot hártottak az Országos Tervhivatalra, amelyek nem függenek össze a népgazdasági tervezéssel, mégis megfelelő hatékonysággal való ellátásuk sok időt és energiát igényelne az Országos Tervhivatal vezetőitől és apparátusának dolgozóitól.

Igy a 10.054/1956.Korm.sz. határozat értelmében a Kormány az Országos Tervhivatal elnöke útján gyakorolja felügyeleti jogát az Országos Mérésügyi Hivatal, valamint az Országos Találmányi Hivatal felett.

E két országos hatáskörű szerv tevékenységi köre semmilyen összefüggésben nincs a népgazdasági tervezéssel, sokkal inkább a műszaki fejlesztéssel. Mindkét szerv - a jogszabályok szerint - a Kormány felügyelete alá tartozik, s a Kormány bizta meg az OT elnökét, hogy e felügyeletet gyakorolja. E két szerv felett tehát az OT elnökének személyesen kellene a felügyelettel kapcsolatos teendőket ellátnia. Az OT elnöke azonban - a népgazdasági tervezéssel szorosan összefüggő kötelezettségei miatt - érdemben sem a mérésügyi tevékenység, sem az újítási és találmányügyek intézése feletti felügyelet hatékony ellátására nem tud kellő időt és energiát fordítani, holott mindkét szerv tevékenysége - műszaki szempontból - rendkívül fontos. A műszaki fejlesztés szempontjából nem kis jelentőséggel bír az újítási és találmányi ügyek központi elvi irányítása, megfelelő irányvonalának kialakítása, az újítói és feltalálói tevékenységnek a műszaki fejlesztési szempontokból legfontosabb kérdések megoldására való irányítása. Ugyancsak elsősorban a műszaki fejlesztés szempontjából fontos a mérésügyi tudományos kutatás, az új típusú mérőműszerek sorozatgyártás előtti hatósági típusvizsgálata, nemkülönben az egyéb mérésügyi műszaki feladatok megfelelő színvonalon való ellátása.

Költségvetési szempontból sem egységes e két szerv helyzete. Az Országos Találmányi Hivatal az OT költségvetési fejezetében, az Országos Mérésügyi Hivatal pedig a Minisztertanács költségvetési fejezetében szerepel, mint költségvetési cím. Az OMH vonatkozásában tehát az OT elnöke hivatott a felügyelet gyakorlására, de pénzügyi tekintetben semmilyen ellenőrzési vagy rendelkezési joggal nem rendelkezik.

Elongedhetetlenül szükséges, hogy e két, műszaki szempontból fontos országos hatáskörű szerv munkáját felügyeleti hatósága rendszeresen kísérelje figyelemmel, időszakonként ellenőrizze és értékelje, vitassa meg éves programját és annak teljesítését, állást foglaljon fejlesztésük irányának és ütemének meghatározása, a mérésügyi hatóság tekintetében a beruházási /műszerbeszerzési, építési, stb./ keretek biztosítása, külföldi kiküldetési keretek felhasználása, stb. tekintetében.

Ezért célszerűnek látszik, hogy a Kormány, e két szerv feletti felügyeleti jogát műszaki tanácsadó testület: az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság, illetve annak elnöke útján gyakorolja. Leghatékonyabban az OMFB elnöke biztosíthatja, hogy e szervek a műszaki fejlesztés legfontosabb feladatainak szolgálatát tekintésük központi feladatuknak. Az érdemi felügyelet ellátásában jelentős segítséget nyújthat az OMFB elnöke számára az, ha az OMFB plenáris ülése, vagy elnökségi ülése időszakonként megtárgyalná e szervek programját, működésükről szóló jelentését, értékelhetné e szervek munkáját. Az OMFB elnöke a leginkább hivatott arra, hogy időszakonként tájékoztassa a Kormányt e szervek működéséről, eredményeiről.

Már az OMFB megalakulása idején volt olyan javaslat, hogy a Szabványügyi Hivatal, a Mérésügyi Hivatal és a Találmányi Hivatal felett a Kormány a jövőben az OMFB útján gyakorolja felügyeleti jogát. Minthogy azonban a Kormány a szervezés időszakában nem kívánta az OMFB-t operatív feladatokkal is terhelni, a 3023/1962. Korm.sz. határozat úgy rendelkezett, hogy későbbi időpontban kell megvizsgálni, célszerű-e a műszaki fejlesztéssel kapcsolatos feladatokat ellátó országos hatáskörű szervek felügyeletét az OMFB-nak átadni. Azóta az OMFB szervezete és munkamódszerei kialakultak, az OMFB túl van a szervezéssel járó problémákon. Megalakítása idején költségvetési szempontból az OMFB még a Minisztertanács költségvetési fejezetében szerepelt címként. Azóta az OMFB önálló költségvetési fejezet lett. A 2005/1963. /III.10./ Korm.sz. határozat már úgy rendelkezett, hogy a Magyar Szabványügyi Hivatal felett a Kormány felügyeleti jogát az OMFB elnöke útján gyakorolja.

Mindezekre tekintettel időszerűnek és szükségesnek látszik, hogy az OMFB elnöke átvegye az OT elnökétől az Országos Találmányi Hivatal, valamint az Országos Mérésügyi Hivatal feletti felügyelet ellátását. Ezzel megvalósítható az érdemi felügyelet hatékony ellátása és a jelenleg nem egységes költségvetési hovatartozás problémája is megoldható azzal, hogy mindkét szerv az OMFB költségvetési fejezetében szerepel költségvetési címként.

Több baráti államban - így Csehszlovákiában, a Német Demokratikus Köztársaságban is - mind a találmányi, mind a mérésügyi, mind pedig a szabványügyi hivatalok a műszaki fejlesztés központi szerveinek felügyelete alá tartoznak.

Az OMFB elnöke egyetért azzal, hogy az OT elnökét mentesíteni kell ezektől, a népgazdasági tervezéssel össze nem függő feladatoktól, de véleménye szerint helyesebb, ha a felügyeletet a jövőben a Minisztertanács egyik elnökhelyettese gyakorolja.

Tekintettel arra, hogy a Kormány egyetlen központi műszaki szerve az OMFB, legcélszerűbb, ha a Kormány felügyelete alá tartozó műszaki jellegű szervek felügyeletét az OMFB elnöke útján gyakorolja.

Az OTH elnöke államjogi szempontból látja aggályosnak a jelenlegi felügyeleti helyzet megváltoztatását, mert az OTH munkaterületére olyan ügyek is tartoznak, amelyekben rendeleteket kell kiadni, az OMFB elnökének pedig rendeletalkotási joga nincs.

Ez az aggály nem alapos. Az újításokról és találmányokról szóló rendeleteket eddig is a Kormány adta ki, nem az OT elnöke. A felügyelet megváltoztatásával csak annyi változás lesz a rendele kiadásban, hogy nem az OT, hanem az OMFB készíti elő és terjeszt a Kormány elé az újításokról és találmányokról szóló jogszabálytervezetét. Ezen kívül csupán a nemzetközi kiállításokon közszemlére kiállított szabadalmazható találmányok időleges oltalmáról szóló jogszabályok várnak rendeleti úton való kiadásra. Ezek kiadására a Kormány felhatalmazhatja az OMFB elnökét, de kiadhatók e rendelkezések kormányrendelet formájában is.

Az OMH elnöke csatlakozott az OTH elnökének álláspontjához.

HATÁROZATI JAVASLAT

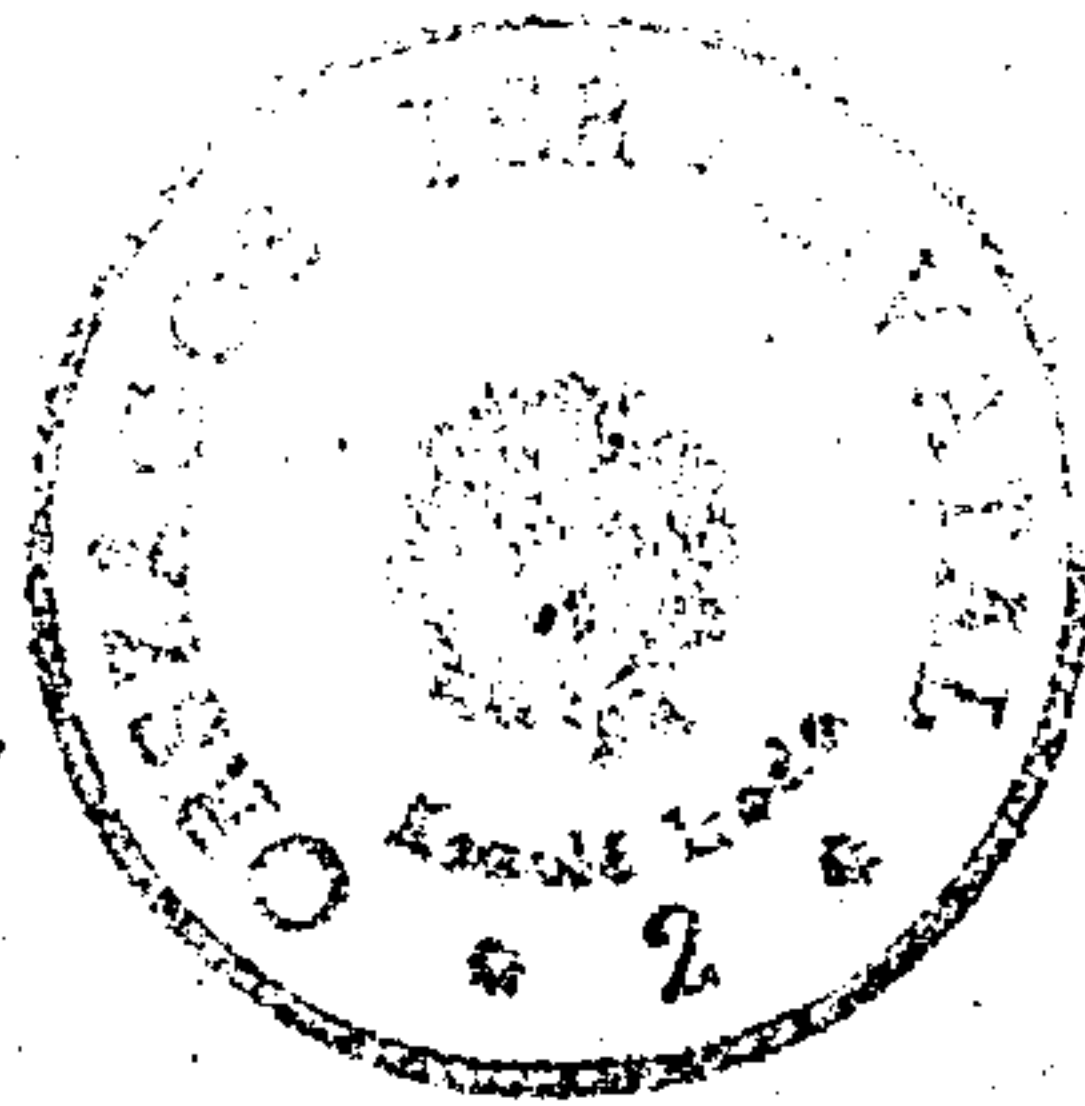
- 1./ A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1964. július 1. napjától kezdve az Országos Találmányi Hivatal, valamint az Országos Mérésügyi Hivatal feletti felügyeleti jogát az OMFH elnöke útján gyakorolja.
- 2./ Az Országos Találmányi Hivatal, valamint az Országos Mérésügyi Hivatal költségvetését, 1964. július 1. napjától, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság költségvetési fejezetében, költségvetési címként kell kezelni.

Budapest 1964 május 28.

Dr. Ajtai Miklós s. k.

A kiadmány hitelével:

Harmati Károly
/: Harmati Károly :/

Szigoruan titkos !

X/45/11/GB/1964.sz.

Készült 12 példányban

. **12.** számú példány

T á j é k o z t a t ó

a Gazdasági Bizottság 1964. június 3-i üléséről.

Az ülésen résztvettek: a Gazdasági Bizottság tagjai /Timár Mátyás, Lévárdi Ferenc, és Csanádi György elvtársak kivételével/,

az állandó meghívottak /Péter György, a KSH elnöke kivételével/,
valamint

az egyes napirendi pontok meghívott szakértői.

Timár Mátyás elvtársat távollétében Sulyok Béla elvtárs, Lévárdi Ferenc elvtársat Szekér Gyula elvtárs, Csanádi György elvtársat pedig Prieszol József elvtárs képviselte.

1./ Az Országos Találmányi Hivatal és az Országos Mérésügyi Hivatal felügyelete.

Előadó: Ajtai Miklós elvtárs. Meghívott: Kiss Árpád elvtárs, Gál Tivadar elvtárs, Tasnádi Emil elvtárs, Németh Gábor elvtárs.

1956. évben hozott Kormányhatározat alapján az OTH és az OMH felügyeletét jelenleg az Országos Tervhivatal elnöke látja el. Az Országos Tervhivatal elnöke - utalva az OT előtt álló feladatokra, valamint a két hivatal tevékenységének jellegére - az előterjesztésben javasolta, hogy a két szerv felügyeletét a jövőben az OMFB elnöke lássa el. Az előterjesztés benyújtása után tartott megbeszélések alapján az OT elnöke a GB ülésén javasolta, hogy az OMH felügyeletét a Minisztertanács egyik elnökhelyettese lássa el, míg az OTH meghatározatlan ideig továbbra is maradjon az OT elnöke felügyelete alatt.